

«ERFARINGER FRA
BEHANDLING AV
PERSONER MED
OVERSPISINGSLIDELSE
VED SEKSJON FOR
SPISEFORSTYRRELSER
HUS»

MARIT ALBERTSEN OG SIGNE HAUGEN

FØR 2011

- Gruppe med dialektisk atferdsterapi og basal kroppskjennskap
- Noen års opphold

BAKGRUNN:

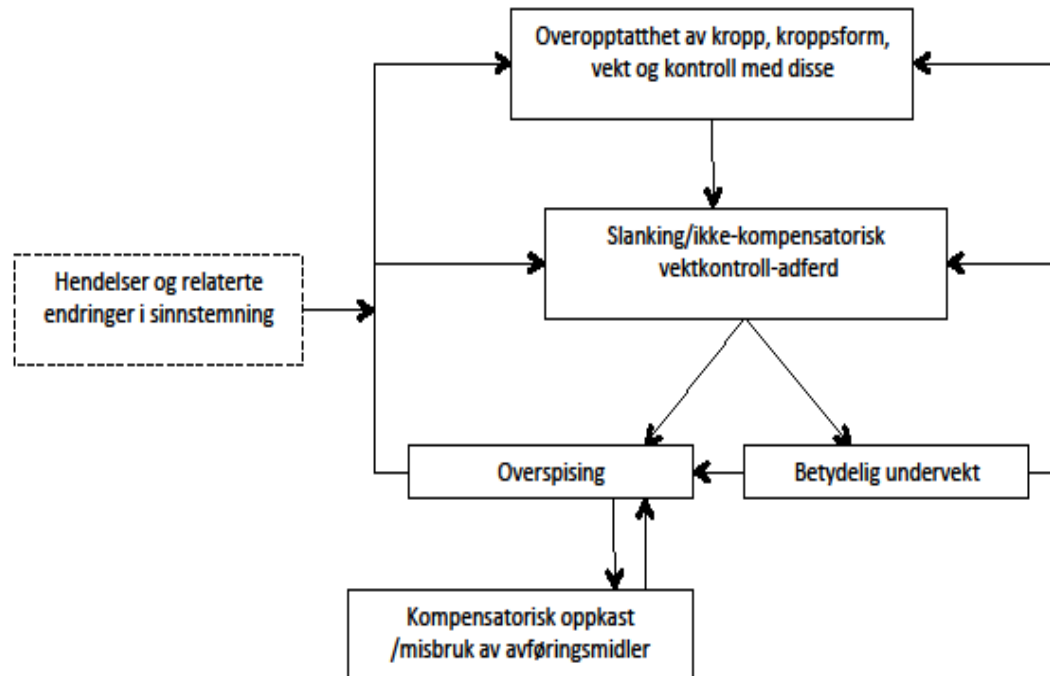
- Oppstart i 2011.
- Dette har vært en nedprioritert pasientgruppe i Helse Bergen, og det har eksistert få behandlingstilbud.
- Ledelsen ved seksjonen besluttet at tilbudet skulle gis som gruppebehandling.
- U.t. ansvarlig for å utvikle tilbudet sammen med kollega Marit Nilsen Albertsen.
- Spesialist i psykiatri Haldis Økland Lier faglig veileder.

BEHANDLING:

(Valgt på bakgrunn av forskning og klinisk erfaring, se siste slides)

- Kognitiv atferdsterapi for spiseforstyrrelser CBT-E (Fairburn 2008).
- Basal kroppskjenskap (BK).
- Vektmål: Stabil vekt i behandlingsforløpet. Å behandle en spiseforstyrrelse kan ikke skje samtidig som et betydelig vekttap. Noen kan ha nytte av vektreduksjonsprogram med moderat vektnedgang (5-10 %) en tid etter at behandlingen av spiseforstyrrelse er avsluttet (Cooper & Fairburn, 2001) (NICE Clinical guideline, 2004)
- Fedmekirurgi: Vår anbefaling er at dette ble vurdert først etter at man har hatt kontroll over matinntak minimum et år. (Veiledning fra Økland Lier og Fairburn).

HVA ER KOGNITIV ATFERDSTERAPI FOR SPISEFORSTYRRELSER CBT-E (FAIRBURN 2008)

HVA ER BASAL KROPPSKJENNSKAP

- Psykomotorisk fysioterapeutisk behandlingsform, der man gjennom øvelser i liggende, sittende, stående og gående fremmer balanse, fri pust og nærvær.
- Finne ressurser gjennom kroppen.

STRUKTUREN I BEHANDLINGEN:

Vi fulgte manualen til CBT-e 20 sesjoner (Fairburn, 2008)

Steg 1: 2 sesjoner pr uke. 1 sesjon i gruppe

1 sesjon individuelt (laget modell over spiseproblemet + kom i gang med å planlegge regelmessige måltider, gjennomføre planen og registrere hvordan gjennomføringen har gått)

Steg 2: 1 sesjon pr uke

Steg 3: 1 sesjon pr uke

Steg 4: sesjoner hver andre uke

STRUKTUR PÅ SESJONER:

Totalt 2 timer (CBT-e 1,5 t og BK 30 min):

Gjennomgang av hjemmearbeid: 15 min pr deltaker

Psykoedukasjon

Felles lunsj (niste)

Hjemmearbeid til neste gang

Øvelser fra BK

PASIENTER FORDELT PÅ TO GRUPPER:

- En psykolog valgte ut 12 pasienter fra DSM IV kriterier.
- BMI: 21 – 50
- Alder: 20 – 50 år
- Co morbiditet: 2 diagnostisert med personlighetsforstyrrelse.

UTFORDRINGER MED TERAPI I GRUPPE:

- Vanskeligere å holde oppe momentum til å skape endring.
- Må gå igjennom flere vedlikeholdende faktorer for å dekke alle deltakerne sine behov.
- Flere i gruppen med unngåelse som personlighetstrekk. Kan være krevende å holde fokus i terapien.
- Det kan ta lenger tid å oppdage når en deltaker ikke følger progresjon i behandling.
- Terapihindrende faktorer kan bli avdekket underveis i forløpet. Hvordan forholde seg til dette i en gruppe?

FORDELER MED TERAPI I GRUPPE:

- Gjenkjennelse av problemområder ble opplevd som gyldiggjøring av vanskene.
- Råd de ga hverandre hadde annen verdi og større nytte enn om samme råd kom fra behandlere.
- Psykoedukasjon og intervensjon i forhold til overevaluering av kropp og vekt fungerte godt da eksempler hos en deltaker ofte ga gjenkjennelse og aha opplevelse hos de andre.
- Analyse av overspisingsepisoder er et område deltakerne ga tilbakemelding om ga læring fra en deltaker til de andre.
- Å erfare bevegelse sammen, ga en helt annen innsikt enn bare å snakke om det (tydelig at skam var det største hinderet for bevegelse / fysisk aktivitet).

RESULTAT:

- 5 (42 %) som ikke oppfyller kriterier for overspisingslidelse etter DSM-IV et år etter oppstart behandling.
- 4 (33 %) drop-out
- 1 har falt ut av kvalitetssikringsarbeidet (har ikke levert tilbake tester) derfor uvisst.
- 1 falt ut av behandling på grunn av oppstart traumebehandling hos psykolog.
- 1 falt ut av behandling på grunn av omfattende medisinsk behandling.
- Vekt: 5 hadde stabil vekt, 1 hadde vektreduksjon på 12 % og 1 på 5 %. Mangler data på 1.
- De to som ikke fullførte behandling på grunn av traume og medisinsk behandling ønsket videre oppfølging med samme metode når annen behandling var avsluttet.

KONKLUSJON:

- For i større grad å kunne møte alle pasientenes utfordringer anbefalte vi individuell CBT-e
- For å ivareta fordelene med gruppe anbefalte vi at pasientene parallelt fikk BK i gruppe
- Fra 2012: klarsignal til å gi individuell behandling på lik linje med det tilbudet andre pasienter med spiseforstyrrelser får.
- Vår anbefaling om å gi basal kroppskjenskap i gruppe ble ikke imøtekommet.
- Erfaring med individuell CBT-e behandling har vist at problemet med unnvikende atferd er lettere å adressere, enn i gruppe.
- Vår erfaring er at pasienter med overspisingsslidelse ofte har behov for spesialisert behandling.
- Lite kunnskap hos både pasienter og i behandlingsapparatet gir utfordringer med å få tilgang til behandling.

MASTEROPPGAVER

-Våre erfaringer inspirerte oss til forskning

- «*Pasienter med overspisinglidelses opplevelse av Basal Kroppskjennskap*» masteroppgave av Marit N Albertsen en kvalitativ studie med dybdeintervju underveis i behandlingprosessen
- «*Erfaring med å leve med overspisinglidelse*». En systematisk oversikt over empiriske kvalitative studier.
Masteroppgave i Kunnskapsbasert praksis i helsefag av Signe Haugen.

REFERANSER:

Catalan-Matamoros, D., Helvik-Skjaerven, L., Labajos-Manzanares, M. T., Martínez-de-Salazar-Arboleas, A., & Sánchez-Guerrero, E. (2011). A pilot study on the effect of Basic Body Awareness Therapy in patients with eating disorders: a randomized controlled trial. *Clinical Rehabilitation*, 25(7), 617-626. doi: 10.1177/0269215510394223

Cooper, Z., & Fairburn, C. G. (2001). A new cognitive behavioural approach to the treatment of obesity. *Behaviour Research and Therapy*, 39(5), 499-511. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S0005-7967\(00\)00065-6](http://dx.doi.org/10.1016/S0005-7967(00)00065-6)

Goldschmidt, A. B., Hilbert, A., Manwaring, J. L., Wilfley, D. E., Pike, K. M., Fairburn, C. G., & Striegel-Moore, R. H. (2010). The significance of overvaluation of shape and weight in binge eating disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 48(3), 187-193. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.brat.2009.10.008>

Gøtestam, G. K., Skårderud, F., Rosenvinge, J. H., & Vedul-Kjelsås, E. (2004). Patologisk overspising – en oversikt. *Tidsskriftet den Norske Legeforening*, 124, 2118-2120.

NICE - National Institute for Health Care Excellence. (2004). Eating disorders (CG9). from <http://www.nice.org.uk/page.aspx?o=cg009>

Wonderlich, S. A., Gordon, K. H., Mitchell, J. E., Crosby, R. D., & Engel, S. G. (2009). The validity and clinical utility of binge eating disorder. *International Journal of Eating Disorders*, 42(8), 687-705. doi: 10.1002/eat.20719

BAKGRUNN FOR VALG AV METODE:

- Studier har rapportert effekt av kognitiv atferdsterapi, dialektisk atferdsterapi og inter personlig terapi ved overspisingslidelse (Götestam et al, 2004) (NICE Clinical guideline, 2004).
- Studie viser bedre behandlingsresultat på strukturert behandling som CBT og IPT enn ikke spesifikke behandlingsformer (Wonderlich et al., 2009).
- Mange med BED kjenner seg igjen i kjerne psykopatologien til spiseforstyrrelse selv om dette ikke er diagnosekriterium (Goldschmidt et al., 2009).
- Til høyere grad av overevaluering av kropp og vekt hos personer med BED, dess lavere psykososial fungering og høyere grad av annen psykopatologi (Goldschmidt et al., 2009).

FORTSETTELSE -BAKGRUNN FOR VALG AV METODE:

- Overevaluering av kropp og vekt er mindre relevant trigger for overspising enn psykososiale stressfaktorer(Goldschmidt et al., 2009).
- Graden av overevaluering av kropp og vekt er klinisk viktig informasjon for å kunne gi behandling som også adresserer psykososial dysfunksjon ved siden av spiseforstyrrelsen. (Goldschmidt et al., 2009)
- Basal Kroppskjennskap er en psykomotorisk fysioterapeutisk metode som vi ved Seksjonen har god klinisk erfaring med, og som har vist dokumentert effekt ved spiseforstyrrelser (Catalan-Matamoros, D. et al., 2011)